

через офшори. В той же час деякі іноземні компанії не побоялись військових дій. Наприклад, французька компанія Biocodex інвестує у фармацевтичний ринок, попит на якому менш волатильний. Американська Cargill та китайська Cofco інвестують логістику сільського господарства. Французька Nexans і японська Fujikura розпочали промислове виробництво у Львівській області, використовуючи такі переваги України як освічена та дешева робоча сила і близькість до європейських ринків. Успіх цих інвестицій може стати сигналом для інших потенційних інвесторів [1].

Інвестори звертають увагу на чимало чинників як економічного, так і політичного характеру. Згідно з опитуванням MIGA, керівники мультинаціональних корпорацій у країнах із конфліктами більше турбуються непередбачуваними та безсистемними змінами державної політики щодо їхніх інвестицій, ніж питаннями безпеки. 62% опитаних визначили «регуляторні зміни» як основний політичний ризик, тоді як лише 15% та 4% відповіли, що війна та тероризм є основними загрозами для їхніх інвестицій. В країнах, що розвиваються, найбільше інвесторів постраждало саме від втручання уряду – регуляторних змін, невиконання контрактів, обмежень на трансфер і конвертацію прибутків та активів або порушення суверенних гарантій – а не від військових дій [2].

Тому мова йде про створення умов для залучення прямих іноземних інвестицій в Україну, бо відсутність таких спричинить реалізацію помірно песимістичних прогнозів щодо глобальних інвестиційних потоків у 2017 та 2018 роках. Отже, за вказаних умов на значне зростання реальних прямих іноземних інвестицій в Україну очікувати не варто.

1. Аверчук Р. Прямі іноземні інвестиції в Україні: війна і мир / Ростислав Аверчук // [Електронний ресурс]. Режим доступу – <http://voxukraine.org/2017/01/12/investments-in-ukraine-ua/> – Січень 2017 р. 2. Болдова А. Інвестиційний ринок: соціальний ефект. / А.А. Болдова // Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. [Innovative potential of socio-economic systems: the challenges of the global world], (м. Ліссабон, Португалія, 30 червня 2016 р.). Lissbon: Baltija Publishing 2016р. – Р. 171-172.

УДК 338

В.П. БРАТЮК

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ

В умовах кризової ситуації важливе значення приділяється вивченню основних проблем формування та функціонування ринку страхових послуг України. У сучасних умовах розвитку економіки значно посилюється роль спроможності страхового ринку щодо забезпечення як стабільної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, так і соціальної захищеності населення країни. Питання ефективності формування страхового ринку в Україні залишається актуальним, особливо зважаючи на певну непрозорість проведення операцій на ньому та суттєве зменшення обсягу послуг на ринку в результаті дії фінансової кризи.

Отже, страховий ринок можна охарактеризувати як окрему соціально-економічну структуру, сферу грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу є страхова послуга і де формується попит і пропозиція на неї; як форму організації грошових відносин з приводу формування та розподілу страхового фонду; як сукупність страховиків, страхувальників та страхових посередників [1]. Об'єктивною умовою існування страхового ринку є необхідність забезпечення страхового захисту [2].

Ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків [3]. Загальна кількість страхових компаній станом на 30.09.2016 становила 323, у тому числі СК "life" – 43 компанії, СК "non-life" – 280 компаній, (станом на 30.09.2015 – 368 компаній, у тому числі СК "life" – 50 компаній, СК "non-life" – 318 компаній). Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за 9 місяців 2016 року порівняно з аналогічним періодом 2015 року, кількість компаній зменшилася на 45 СК (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість страхових компаній в Україні [4]

Кількість страхових компаній	Станом на			
	31.12.2014 р.	31.12.2015 р.	30.09.2015 р.	30.09.2016 р.
Загальна кількість	382	361	368	323
вт. ч. СК "non-Life"	325	312	318	280
в т. ч. СК "Life"	57	49	50	43

У порівнянні з 9 місяцями 2015 року на 3 125,5 млн. грн. (14,4%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій. Збільшення валових страхових премій відбулося майже по всім видам страхування, а саме: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка") (збільшення валових страхових платежів на 1 085,6 млн. грн. (19,0%)); страхування життя (збільшення валових страхових платежів на 483,9 млн. грн. (32,2%)); медичне страхування (збільшення валових страхових платежів на 317,3 млн. грн. (21,5%)); страхування відповідальності перед третіми особами (збільшення валових страхових платежів на 267,0 млн. грн. (26,6%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (збільшення валових страхових платежів на 263,2 млн. грн. (18,4%)); страхування майна (збільшення валових страхових платежів на 243,0 млн. грн. (9,5%)); страхування від нещасних випадків (збільшення валових страхових платежів на 221,3 млн. грн. (59,0%)); страхування медичних витрат (збільшення валових страхових платежів на 209,5 млн. грн. (58,7%)); страхування кредитів (збільшення валових страхових платежів на 189,8 млн. грн. (64,6%)); страхування вантажів та багажу (збільшення валових страхових платежів на 123,3 млн. грн. (4,6%)).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в табл.2.

Таблиця 2

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка [4]

	9 місяців 2015 р.	9 місяців 2016 р.	Темпи приросту 9 місяців 2016/ 9 місяців 2015	
			млн.грн	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис.одиниць				
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі	78921,3	29337,0	-	-62,8
- зі страховальниками – фізичними особами	76817,3	27195,5	-	-64,6
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	92990,6	103114,1	-	10,9
Страхова діяльність, млн. грн				
Валові страхові премії	21718,7	24844,2	3125,5	14,4
Валові страхові виплати	4674,8	6271,3	1596,5	34,2
Рівень валових виплат, %	21,5%	25,2%	-	-
Страхові резерви, млн. грн.				
Обсяг сформованих страхових резервів	17244,7	19477,1	2232,4	12,9
- технічні резерви	11042,4	11980,8	938,4	8,5
- резерви зі страхування життя	6202,3	7496,3	1294,0	20,9

Отже, необхідно зазначити, враховуючи, що страхування має визначальне значення для стабільного функціонування не тільки кожного з учасників даної операції, але і економіки держави в цілому, актуальною проблемою стає впорядкування страхових відносин та відповідне регулювання страхового ринку. Ефективність проведення страхових операцій забезпечує перерозподіл ризиків як на внутрішньому ринку, так і за його межами, запобігаючи їх акумуляції всередині країни.

1. *Александрова М.М. Страхування :навчальний посібник / М.М. Александрова. - К.: ЦУЛ, 2008. - 208 с.* 2. *Гвозденко А.А. Основы страхования: учебное пособие / А.А. Гвозденко. - М. : Финансы и статистика, 2008. - 304 с.* 3. *Осадець С.С. Страхування :підручник / С.С. Осадець. - К. : КНЕУ, 2002. – 599 с.* 4. <http://forinsurer.com>

УДК330.55.051

Н.М. ГАПАК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

ВВП УКРАЇНИ: ДИНАМІКА ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Дані щодо такого індексу цін, як дефлятора ВВП, а також щодо відповідних рівнів ВВП України у фактичних та порівняльних цінах представлено у табл.1.

Таблиця 1

Динаміка ВВП України

(без врахування тимчасово окупованої території АРК, з 2014р. – без врахування тимчасово окупованої території АРК та частини Донецької і Луганської областей)

Показник	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
ВВП, факт.ціни, млн. грн. (номінальний ВВП)	1 079 346	1 299 991	1 404 669	1 465 198	1 586 915	1 988 544
ВВП, ціни попереднього року млн. грн. (реальний ВВП)	949 619	1 138 338	1 303 094	1 404 293	1 369 190	1 431 826
ВВП, постійні ціни 2010р., млн. грн. (реальний ВВП)	1 079 346	1 138 338	1 141 055	1 140 750	1 066 394	961 698
Індекс фізичного обсягу ВВП % до поперед. року,	104,1	105,5	100,2	100	93,4	90,2
Індекс фізичного обсягу ВВП % до 2010р.	100	105,5	105,7	105,7	98,8	89,1
Дефлятор ВВП, % до поперед. року	113,7	114,2	107,8	104,3	115,9	138,9
ВВП на душу населення, факт. ціни, грн. (номінальний ВВП / особу)	24798	29980	32480	33965	36904	46413
ВВП на душу населення, ціни попереднього року, грн. (реальний ВВП / особу)	21817	26252	30132	32553	31841	33419
Індекс фізичного обсягу ВВП на душу населення, % до попереднього року (реальний ВВП / особу)	104,5	105,9	100,5	100,2	93,7	90,6

Сформовано на основі [1]

З 2010 до 2013 року обсяг реального ВВП мав тенденцію щорічного зростання. Крім цього, індекси фізичного обсягу за ці роки нижче 100% не знижувалися, а отже, обсяг реального ВВП кожного наступного року дорівнював або перевищував обсяг номінального ВВП попереднього року і, відповідно, реально не був меншим за

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>